Publicatieblad
van de Europese Unie

NL
L-serie

2024/350

22.1.2024

BESLUIT (EU) 2024/350 VAN DE COMMISSIE

van 13 december 2023

inzake de overeenstemming van de door België ingediende corrigerende maatregelen met Uitvoeringsbesluit (EU) 2023/1336

(Kennisgeving geschied onder nummer C(2023) 8616)

(Slechts de tekst in de Engelse taal is authentiek)

(Voor de EER relevante tekst)

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Verordening (EG) nr. 549/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 10 maart 2004 tot vaststelling van het kader voor de totstandbrenging van het gemeenschappelijke Europese luchtruim ("de kaderverordening") ([1]), en met name artikel 11, lid 3, punt c),

Gezien Uitvoeringsverordening (EU) 2019/317 van de Commissie van 11 februari 2019 tot vaststelling van een prestatie- en heffingsregeling in het gemeenschappelijk Europees luchtruim en tot intrekking van Uitvoeringsverordeningen (EU) nr. 390/2013 en (EU) nr. 391/2013 ([2]), en met name artikel 15, lid 7, tweede alinea,

Overwegende hetgeen volgt:

ALGEMENE OVERWEGINGEN

(1) Na het in artikel 15, lid 3, van Uitvoeringsverordening (EU) 2019/317 bedoelde gedetailleerde onderzoek heeft de Commissie vastgesteld dat de prestatiedoelstellingen inzake kostenefficiëntie voor de Belgisch-Luxemburgse heffingszone onverenigbaar waren met de Uniewijde prestatiedoelstellingen inzake kostenefficiëntie voor RP3.

(2) Bijgevolg moesten België en Luxemburg krachtens Uitvoeringsbesluit (EU) 2023/1336 van de Commissie ([3]) corrigerende maatregelen vaststellen om hun nationale prestatiedoelstellingen inzake kostenefficiëntie in overeenstemming te brengen met de Uniewijde prestatiedoelstellingen inzake kostenefficiëntie voor de derde referentieperiode, en deze aan de Commissie meedelen. Die corrigerende maatregelen moesten worden ingevoerd als onderdeel van de respectievelijk door België en Luxemburg op nationaal niveau opgestelde ontwerpen van definitieve prestatieplannen.

(3) Op 16 september 2023 heeft België een eerste versie van zijn ontwerp van een definitief prestatieplan, inclusief corrigerende maatregelen, ter beoordeling bij de Commissie ingediend. Na een controle van de volledigheid heeft de Commissie België verzocht zijn ontwerp van een definitief prestatieplan bij te werken om het met bepaalde ontbrekende elementen aan te vullen en bepaalde geconstateerde tekortkomingen te verhelpen. In dit besluit wordt deze bijgewerkte versie van het ontwerp van een definitief prestatieplan, inclusief corrigerende maatregelen ("het ontwerp van een definitief prestatieplan"), zoals door België op 7 november 2023 bij de Commissie ingediend, beoordeeld.

(4) Het prestatiebeoordelingsorgaan (PBO), dat de Commissie bijstaat bij de uitvoering van de prestatieregeling overeenkomstig artikel 11, lid 2, van Verordening (EG) nr. 549/2004, heeft bij de Commissie een verslag ingediend over de beoordeling van het door België ingediende ontwerp van een definitief prestatieplan, inclusief corrigerende maatregelen.

([1]) PB L 96 van 31.3.2004, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/549/oj.
([2]) PB L 56 van 25.2.2019, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2019/317/oj.
([3]) Uitvoeringsbesluit (EU) 2023/1336 van de Commissie van 16 juni 2023 betreffende door België en Luxemburg te nemen corrigerende maatregelen met betrekking tot bepaalde prestatiedoelstellingen voor de derde referentieperiode overeenkomstig Verordening (EG) nr. 549/2004 van het Europees Parlement en de Raad (PB L 166 van 30.6.2023, blz. 119, ELI:http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2023/1336/oj).

(5) België stemt er bij wijze van uitzondering mee in afstand te doen van zijn rechten uit hoofde van artikel 342 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, in samenhang met artikel 3 van Verordening nr. 1 ([4]), en dit besluit in het Engels te laten vaststellen en ter kennis te brengen.

BEOORDELING DOOR DE COMMISSIE

Toepassingsgebied

(6) Krachtens artikel 15, lid 7, eerste alinea, van Uitvoeringsverordening (EU) 2019/317 moeten de in het ontwerp van een definitief prestatieplan uiteengezette corrigerende maatregelen worden beoordeeld om te bepalen of deze volstaan om overeenstemming te garanderen met de in Uitvoeringsbesluit (EU) 2023/1336 uiteengezette corrigerende maatregelen en bijgevolg te verzekeren dat de prestatiedoelstellingen inzake kostenefficiëntie voor de Belgisch-Luxemburgse heffingszone verenigbaar zijn met de Uniewijde prestatiedoelstellingen voor RP3. Die corrigerende maatregelen werden gezamenlijk door België en Luxemburg voor hun gemeenschappelijke heffingszone vastgesteld.

(7) De Commissie merkt op dat de in het herziene ontwerpprestatieplan vastgestelde prestatiedoelstellingen inzake veiligheid, capaciteit en milieu ongewijzigd zijn gebleven in het ontwerp van een definitief prestatieplan. De Commissie heeft in Uitvoeringsbesluit (EU) 2023/1336 geen bezorgdheid met betrekking tot die prestatiedoelstellingen geuit. De prestatiedoelstellingen inzake veiligheid, capaciteit en milieu kunnen derhalve als verenigbaar met de desbetreffende Uniewijde prestatiedoelstellingen worden beschouwd.

Corrigerende maatregelen om de herziene prestatiedoelstellingen inzake kostenefficiëntie in overeenstemming te brengen met de Uniewijde prestatiedoelstellingen inzake kostenefficiëntie, zoals beoordeeld door de Commissie

Corrigerende maatregelen

(8) De Commissie merkt op dat het ontwerp van een definitief prestatieplan in wezen de volgende corrigerende maatregelen ten aanzien van de betrokken verleners van luchtvaartnavigatiediensten, namelijk skeyes en het Maastricht Upper Area Control Centre ("MUAC"), omvat:

a) beoordeling van de kostenbasis van skeyes en MUAC voor de jaren 2023 en 2024 ("corrigerende maatregel A");

b) terugbetaling aan luchtruimgebruikers van het overschot van het kalenderjaar 2022 dat voortvloeit uit het verschil tussen de bepaalde en de werkelijke kosten ("corrigerende maatregel B");

c) terugbetaling aan luchtruimgebruikers van bedragen die tijdens de tweede referentieperiode ("RP2") werden aangerekend voor uitgestelde of geannuleerde investeringen in vaste activa ("corrigerende maatregel C").

(9) Als onderdeel van het ontwerp van een definitief prestatieplan heeft België een onafhankelijke consultant opgedragen om tijdens de zomer van 2023 een nalevingsbeoordeling van skeyes en MUAC ("de nalevingsbeoordeling van skeyes en MUAC") uit te voeren met betrekking tot de bevindingen die de Commissie in Uitvoeringsbesluit (EU) 2023/1336 heeft uiteengezet. België heeft het definitieve verslag van de nalevingsbeoordeling op 3 oktober 2023 met de diensten van de Commissie gedeeld. België legt uit dat met de resultaten van de nalevingsbeoordeling rekening is gehouden bij de vaststelling van de corrigerende maatregelen die in het ontwerp van een definitief prestatieplan zijn opgenomen.

Corrigerende maatregel A

(10) Corrigerende maatregel A omvat een verlaging in reële termen van de bepaalde kosten van skeyes en MUAC voor de jaren 2023 en 2024. Deze corrigerende maatregel zou naar verwachting moeten leiden tot een totale kostenverlaging voor het jaar 2023 van 12,9 miljoen EUR, uitgedrukt in reële termen in prijzen van 2017 ("EUR 2017"), en een totale kostenverlaging voor het jaar 2024 van 9,1 miljoen EUR, uitgedrukt in EUR 2017.

(11) In de onderstaande tabel wordt de impact getoond van corrigerende maatregel A op de bepaalde kosten, uitgesplitst tussen skeyes en MUAC.

([4]) Verordening nr. 1 tot regeling van het taalgebruik in de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (PB 17 van6.10.1958, blz. 385/58, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1958/1(1)/oj).

Corrigerende maatregel A	Impact op de bepaalde kosten van 2023, uitgedrukt in EUR 2017	Impact op de bepaalde kosten van 2024, uitgedrukt in EUR 2017
skeyes	- 4,6 miljoen EUR	- 4,0 miljoen EUR
MUAC	- 8,2 miljoen EUR	- 5,0 miljoen EUR
Totaal	**- 12,9 miljoen EUR**	**- 9,1 miljoen EUR**

(12) De Commissie merkt op dat corrigerende maatregel A bijdraagt tot de algemene verlaging van de kostenbasis voor de Belgisch-Luxemburgse heffingszone in 2023 en 2024, en specifiek leidt tot een verlaging van de exploitatiekosten, waaronder personeelskosten en andere exploitatiekosten, van zowel skeyes als MUAC, zoals vereist bij artikel 1, lid 2, van Uitvoeringsbesluit (EU) 2023/1336.

Corrigerende maatregel B

(13) Corrigerende maatregel B betreft de terugbetaling aan luchtruimgebruikers van het overschot van het kalenderjaar 2022 dat voortvloeit uit het verschil tussen de bepaalde en de werkelijke kosten. Dit overschot omvat specifiek het verschil tussen de bepaalde en de werkelijke bedragen voor de personeelskosten en andere exploitatiekosten van skeyes en MUAC voor 2022. Kostenverschillen voor 2022 die betrekking hebben op afschrijvingskosten en kapitaalkosten vallen niet binnen het toepassingsgebied van corrigerende maatregel B, aangezien deze verschillen onderworpen zijn aan de bepalingen inzake kostenrisicodeling van artikel 28, lid 3, punt a), en artikel 28, lid 4, van Uitvoeringsverordening (EU) 2019/317.

(14) Corrigerende maatregel B zou naar verwachting moeten leiden tot een eenmalige kostenverlaging van 7,7 miljoen EUR in EUR 2017 voor het jaar 2024, zoals in de onderstaande tabel uitgesplitst tussen skeyes en MUAC.

Corrigerende maatregel B	Impact op de bepaalde kosten van 2024, uitgedrukt in EUR 2017
skeyes	- 0,1 miljoen EUR
MUAC	- 7,6 miljoen EUR
Totaal	**- 7,7 miljoen EUR**

(15) De Commissie merkt op dat corrigerende maatregel B bijdraagt tot de algemene verlaging van de bepaalde kosten van skeyes en MUAC voor 2024, zoals vereist bij artikel 1, lid 2, van Uitvoeringsbesluit (EU) 2023/1336.

Corrigerende maatregel C

(16) Corrigerende maatregel C betreft de terugbetaling aan luchtruimgebruikers van niet-bestede kapitaaluitgaven in RP2 voor uitgestelde of geannuleerde investeringen in vaste activa.

(17) De Commissie heeft vastgesteld dat zowel skeyes als MUAC tijdens RP2 verschillende geplande investeringen in vaste activa, die deel uitmaakten van het prestatieplan voor RP2, hebben uitgesteld of geannuleerd. Deze investeringen werden gedeeltelijk doorgerekend aan de luchtruimgebruikers als onderdeel van de kostenbasis in RP2 voor de Belgisch-Luxemburgse heffingszone, ondanks het feit dat ze niet werden uitgevoerd en bijgevolg niet de verwachte operationele voordelen hebben opgeleverd. Krachtens Uitvoeringsbesluit (EU) 2023/1336 heeft de Commissie de nationale toezichthoudende autoriteiten van België en Luxemburg dan ook verzocht te verifiëren of de in RP2 in rekening gebrachte kosten voor de geannuleerde en uitgestelde investeringen in vaste activa niet dubbel in rekening zijn gebracht aan luchtruimgebruikers indien die investeringen in een later stadium hebben plaatsgevonden.

(18) België geeft in het ontwerp van een definitief prestatieplan aan dat uit de nalevingsbeoordeling van skeyes en MUAC is gebleken dat bepaalde bedragen die in de kostenbasis voor RP3 waren opgenomen, inderdaad aan gebruikers moeten worden terugbetaald om dubbele aanrekening van kosten voor in RP2 geannuleerde of uitgestelde investeringen te vermijden. Daartoe moet voor het jaar 2024 een eenmalige kostenverlaging van 6,1 miljoen EUR, uitgedrukt in EUR 2017, worden toegepast, zoals in de onderstaande tabel uitgesplitst tussen skeyes en MUAC:

Corrigerende maatregel C	Impact op de bepaalde kosten van 2024, uitgedrukt in EUR 2017
skeyes	- 4,4 miljoen EUR
MUAC	- 1,6 miljoen EUR
Totaal	**- 6,1 miljoen EUR**

(19) Wat skeyes betreft, merkt de Commissie op dat corrigerende maatregel C alleen leidt tot een gedeeltelijke terugbetaling van de niet-bestede kosten die in RP2 aan gebruikers in rekening zijn gebracht voor de geannuleerde en uitgestelde investeringen in vaste activa. In overeenstemming met de analyse die door het PBO is uitgevoerd en in Uitvoeringsbesluit (EU) 2023/1336 is uiteengezet, heeft skeyes in RP2 in totaal 7,8 miljoen EUR in rekening gebracht voor investeringen die tijdens die referentieperiode niet hebben plaatsgevonden.

(20) Niettegenstaande merkt de Commissie op dat corrigerende maatregel C bijdraagt tot de algemene verlaging van de bepaalde kosten van skeyes en MUAC voor 2024, zoals vereist bij artikel 1, lid 2, van Uitvoeringsbesluit (EU) 2023/1336.

Herziene prestatiedoelstellingen inzake kostenefficiëntie

(21) In de onderstaande tabel staan de prestatiedoelstellingen inzake en-routekostenefficiëntie voor RP3 voor de Belgisch-Luxemburgse heffingszone die zijn opgenomen in het herziene ontwerpprestatieplan en de overeenkomstige herziene prestatiedoelstellingen die zijn opgenomen in het ontwerp van een definitief prestatieplan.

En-routeheffingszone België-Luxemburg	**Basiswaarde 2014**	**Basiswaarde 2019**	**2020-2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Prestatiedoelstellingen inzake kostenefficiëntie in het herziene ontwerpprestatieplan, uitgedrukt als bepaalde eenheidskosten (in reële termen in prijzen van 2017)	*81,78 EUR*	*83,26 EUR*	*189,52 EUR*	*104,47 EUR*	*94,18 EUR*	*89,87 EUR*
Herziene prestatiedoelstellingen inzake kostenefficiëntie in het ontwerp van een definitief prestatieplan, uitgedrukt als bepaalde eenheidskosten (in reële termen in prijzen van 2017)	81,78 EUR	83,26 EUR	189,52 EUR	104,47 EUR	90,34 EUR	80,26 EUR

(22) De Commissie merkt op dat België zijn prestatiedoelstellingen inzake kostenefficiëntie voor 2023 en 2024 in het ontwerp van een definitief prestatieplan naar beneden heeft bijgesteld. Deze bijstelling naar beneden vertegenwoordigt een geschatte verlaging van de bepaalde eenheidskosten met 4,1 % voor 2023 en 10,7 % voor 2024. De Commissie merkt op dat de basiswaarden voor 2014 en 2019 in het ontwerp van een definitief prestatieplan ongewijzigd blijven ten opzichte van het herziene ontwerpprestatieplan.

(23) De verkeersprognose die aan de prestatiedoelstellingen inzake kostenefficiëntie voor de Belgisch-Luxemburgse heffingszone ten grondslag ligt, werd als onderdeel van het ontwerp van een definitief prestatieplan geactualiseerd en stemt nu overeen met de Statfor-basisverkeersprognose van maart 2023 van Eurocontrol. In de onderstaande tabel staan de verkeersaannames die voor 2023 naar beneden zijn bijgesteld (met een negatieve impact op de bepaalde eenheidskosten) en voor 2024 naar boven zijn bijgesteld (met een positieve impact op de bepaalde eenheidskosten).

En-routeheffingszone België-Luxemburg	**2023**	**2024**
Verkeersprognose in het herziene ontwerpprestatieplan, uitgedrukt in duizenden en-routediensteenheden	*2 445*	*2 542*
Geactualiseerde verkeersprognose in de ontwerpen van definitieve prestatieplannen, uitgedrukt in duizenden en-routediensteenheden	**2 404**	**2 560**
Verschil	**- 1,7 %**	**+ 0,7 %**

Bepaalde kosten voor de kalenderjaren 2023 en 2024

(24) De herziene bepaalde kosten in reële termen, uitgedrukt in EUR 2017, voor de kalenderjaren 2023 en 2024, die voortvloeien uit de toepassing van de corrigerende maatregelen als bedoeld in de overwegingen 8 tot en met 19 en uit andere in het ontwerp van een definitief prestatieplan toegepaste aanpassingen, staan in de onderstaande tabel vermeld:

En-routeheffingszone België-Luxemburg	**2023**	**2024**
Bepaalde kosten in EUR 2017, zoals vastgesteld in het herziene ontwerpprestatieplan	*230,2 miljoen EUR*	*228,5 miljoen EUR*
Herziene bepaalde kosten in EUR 2017, zoals vastgesteld in het ontwerp van een definitief prestatieplan	217,2 miljoen EUR	205,5 miljoen EUR
Verschil, uitgedrukt in EUR 2017 en als percentage	**- 13,1 miljoen EUR** - 5,7 %	**- 23,0 miljoen EUR** - 10,1 %

(25) Vergeleken met het herziene ontwerpprestatieplan bedraagt de gecombineerde impact van de volgens de kostenbasis van de Belgisch-Luxemburgse heffingszone vastgestelde corrigerende maatregelen in het ontwerp van een definitief prestatieplan – 12,8 miljoen EUR uitgedrukt in EUR 2017 voor het jaar 2023 en – 22,7 miljoen EUR uitgedrukt in EUR 2017 voor het jaar 2024. Aanpassingen aan de kostenbasis van de Luxemburgse Air Navigation Administration en van de nationale toezichthoudende autoriteiten van respectievelijk België en Luxemburg leiden tot verdere verlagingen van resterende kosten ten belope van 0,3 miljoen EUR uitgedrukt in EUR 2017 voor 2023 en 0,2 miljoen EUR uitgedrukt in EUR 2017 voor 2024.

(26) Krachtens Uitvoeringsbesluit (EU) 2023/1336 heeft de Commissie geconcludeerd dat de bepaalde kosten voor de Luxemburgse Air Navigation Administration en de nationale toezichthoudende autoriteiten van België en Luxemburg geen aanleiding tot bezorgdheid hebben gegeven. De desbetreffende bevindingen in Uitvoeringsbesluit (EU) 2023/1336 blijven van toepassing aangezien er in het ontwerp van een definitief prestatieplan geen belangrijke wijzigingen zijn aangebracht aan deze kostencomponenten.

Beoordeling van de herziene prestatiedoelstellingen

Beoordeling van de herziene prestatiedoelstellingen op basis van de beoordelingscriteria van punt 1.4, a), b) en c), van bijlage IV bij Uitvoeringsverordening (EU) 2019/317

(27) De Commissie heeft de verenigbaarheid van de in het ontwerp van een definitief prestatieplan vastgestelde herziene prestatiedoelstellingen inzake kostenefficiëntie beoordeeld in overeenstemming met de criteria van punt 1.4, a), b) en c), van bijlage IV bij Uitvoeringsverordening (EU) 2019/317.

(28) Wat betreft het criterium van punt 1.4, a), van bijlage IV bij Uitvoeringsverordening (EU) 2019/317, merkt de Commissie op dat de tendens van de bepaalde en-route-eenheidskosten op het niveau van de heffingszone, namelijk – 0,9 % in de loop van RP3, beter is dan de Uniewijde tendens van +1,0 % in diezelfde periode.

(29) Wat betreft het criterium van punt 1.4, b), van bijlage IV bij Uitvoeringsverordening (EU) 2019/317, merkt de Commissie op dat de langetermijntendens van de bepaalde en-route-eenheidskosten op het niveau van de heffingszone, namelijk – 0,2 % in de loop van RP2 en RP3, slechter is dan de Uniewijde langetermijntendens van – 1,3 % in diezelfde periode.

(30) Wat betreft het criterium van punt 1.4, c), van bijlage IV bij Uitvoeringsverordening (EU) 2019/317, merkt de Commissie op dat de basiswaarde voor de bepaalde eenheidskosten van de Belgisch-Luxemburgse heffingszone (83,26 EUR uitgedrukt in EUR 2017) 13,2 % hoger ligt dan de gemiddelde basiswaarde van de desbetreffende vergelijkingsgroep (73,53 EUR uitgedrukt in EUR 2017).

Beoordeling van de capaciteitsgerelateerde maatregelen waarop België zich beroept om de vastgestelde afwijkingen van de Uniewijde kostenefficiëntietendensen te rechtvaardigen

(31) Er moet worden onderzocht of de afwijkingen van de criteria in punt 1.4, b) en c), van bijlage IV bij Uitvoeringsverordening (EU) 2019/317, zoals bedoeld in de overwegingen 29 en 30, noodzakelijk en evenredig kunnen worden geacht in overeenstemming met punt 1.4, d) van die bijlage, op voorwaarde dat de vastgestelde afwijking van de Uniewijde langetermijntendens van de bepaalde eenheidskosten uitsluitend te wijten is aan aanvullende bepaalde kosten in verband met maatregelen die noodzakelijk zijn om de prestatiedoelstellingen op het prestatiekerngebied capaciteit te bereiken.

(32) Gezien de berekeningen van het PBO merkt de Commissie op dat het geraamde verschil tussen de bepaalde kosten voor RP3 in het ontwerp van een definitief prestatieplan voor de Belgisch-Luxemburgse heffingszone voor het jaar 2024 en de bepaalde kosten die nodig zouden zijn om overeenstemming te bereiken met de Uniewijde langetermijntendens van de bepaalde eenheidskosten, ongeveer 19,4 miljoen EUR in EUR 2017 bedraagt.

(33) Met betrekking tot het beoordelingscriterium van punt 1.4, d), i), van bijlage IV bij Uitvoeringsverordening (EU) 2019/317 merkt de Commissie op dat het ontwerp van een definitief prestatieplan zeven maatregelen bevat voor de verwezenlijking van capaciteitsdoelstellingen ("capaciteitsgerelateerde maatregelen"), die door België als noodzakelijk worden beschouwd om de capaciteitsdoelstellingen te halen en die volgens België de afwijkingen van de lokale prestatiedoelstellingen inzake kostenefficiëntie ten opzichte van de Uniewijde prestatiedoelstellingen inzake kostenefficiëntie zouden rechtvaardigen. Twee van die capaciteitsgerelateerde maatregelen ("maatregelen 1 en 2") betreffen skeyes, vijf ervan ("maatregelen 3 tot 7") betreffen MUAC. De Commissie heeft die capaciteitsgerelateerde maatregelen, zoals in het herziene ontwerpprestatieplan opgenomen, al beoordeeld tijdens het gedetailleerde onderzoek als bedoeld in overweging 1. De desbetreffende bevindingen zijn uiteengezet in Uitvoeringsbesluit (EU) 2023/1336.

(34) Aan de maatregelen 3 tot 7 is in het ontwerp van een definitief prestatieplan niets gewijzigd en bijgevolg blijven de bevindingen van de Commissie tijdens het gedetailleerde onderzoek van deze maatregelen van toepassing. Dienovereenkomstig worden de maatregelen 3 tot 7 op basis van de in Uitvoeringsbesluit (EU) 2023/1336 vermelde gedetailleerde bevindingen als noodzakelijk en evenredig beschouwd om de capaciteitsprestatiedoelstellingen te halen. Daarentegen heeft België de maatregelen 1 en 2 in het ontwerp van een definitief prestatieplan gewijzigd en bijgevolg moesten deze maatregelen opnieuw worden beoordeeld.

Beoordeling van gewijzigde maatregel 1

(35) Maatregel 1 betreft de aanwerving en opleiding van luchtverkeersleiders door skeyes om het personeelsbestand in RP3 en in de vierde referentieperiode (RP4) op een passend niveau te houden.

(36) De Commissie had in Uitvoeringsbesluit (EU) 2023/1336 al geconcludeerd dat maatregel 1 noodzakelijk is om de lokale capaciteitsprestatiedoelstellingen te halen. De Commissie was echter ook van mening dat België in het herziene ontwerpprestatieplan niet alle kosten had gerechtvaardigd die het in verband met maatregel 1 zou hebben gemaakt. Een deel van de kosten voor maatregel 1 werd in het licht van de verwezenlijking van de capaciteitsdoelstellingen dan ook ongerechtvaardigd geacht, aangezien België deze kosten niet heeft onderbouwd tijdens het in overweging 1 bedoelde gedetailleerde onderzoek, onder meer met betrekking tot het aangevoerde kosteneffect van de inflatie.

(37) De Commissie merkt op dat België in het ontwerp van een definitief prestatieplan hogere kostenramingen voor maatregel 1 voor 2023 en 2024 heeft opgenomen. België legt uit dat dit te wijten is aan bijkomende personeelskosten die skeyes heeft moeten maken voor de bezoldiging van stagiair-luchtverkeersleiders voor en-routediensten. België stelt dat deze kosten verkeerdelijk uit de kosten van maatregel 1 waren weggelaten in de voorgaande ontwerpprestatieplannen die het voor RP3 had ingediend.

(38) Volgens de in het ontwerp van een definitief prestatieplan verstrekte informatie hebben de bijkomende personeelskosten als bedoeld in overweging 37 rechtstreeks te maken met de maatregelen ter verbetering van de capaciteit die overeenkomstig maatregel 1 zijn getroffen en die de Commissie in Uitvoeringsbesluit (EU) 2023/1336 al relevant heeft geacht met het oog op de verwezenlijking van de lokale capaciteitsprestatiedoelstellingen. Deze bijkomende personeelskosten zouden bovendien evenredig moeten worden geacht in het licht van de doelstelling om de veilige en continue levering door skeyes van de vereiste capaciteit op het gebied van luchtverkeersleiding in RP3. Het is voor maatregel 1 dan ook passend om ook die personeelskosten op te nemen bij de berekening van de kosten die noodzakelijk en evenredig worden geacht voor het bereiken van de capaciteitsdoelstellingen.

(39) Voor alle andere aspecten van maatregel 1 worden de in Uitvoeringsbesluit (EU) 2023/1336 uiteengezette conclusies gehandhaafd, aangezien in het ontwerp van een definitief prestatieplan geen argumenten of bewijzen zijn aangedragen die een nieuwe analyse door de Commissie zouden vereisen.

Beoordeling van gewijzigde maatregel 2

(40) Maatregel 2 betreft de modernisering door skeyes van zijn systeem voor luchtverkeersbeheer (“ATM”, air traffic management) ter ondersteuning van de integratie van civiele en militaire luchtvaartnavigatiediensten en ter verbetering van de capaciteitsgerelateerde en operationele efficiëntie.

(41) In Uitvoeringsbesluit (EU) 2023/1336 heeft de Commissie opgemerkt dat maatregel 2 uit twee elementen bestaat, namelijk de tussentijdse modernisering van het bestaande ATM-systeem van skeyes en, op langere termijn, de vervanging van dat bestaande ATM-systeem door één geïntegreerd en geharmoniseerd luchtruimbeheersysteem dat samen met MUAC en de Belgische defensie moet worden ontwikkeld als onderdeel van het project “Shared Air Traffic Services System 3” (“SAS 3-project”). Op basis van betrouwbare informatie die op dat ogenblik beschikbaar was, heeft de Commissie echter opgemerkt dat er ernstige twijfels waren over de werkelijke uitvoering van het SAS 3-project. Bovendien heeft de Commissie enkele kosten die in het kader van maatregel 2 waren voorgesteld, uitgesloten van de bijkomende kosten die noodzakelijk en evenredig werden geacht met het oog op de verwezenlijking van de capaciteitsdoelstellingen en bijgevolg een afwijking van de Uniewijde prestatiedoelstellingen inzake kostenefficiëntie rechtvaardigden.

(42) De Commissie merkt op dat België in het ontwerp van een definitief prestatieplan zowel de inhoud als de kosten van maatregel 2 heeft gewijzigd. Enerzijds bevestigt België dat de geplande tussentijdse modernisering van het ATM-systeem in 2023-2024 zal worden uitgevoerd als een overgangsmaatregel vóór de uitrol van het nieuwe ATM-systeem, dat naar verwachting tegen het einde van RP4 in gebruik zal worden genomen. Anderzijds erkent België dat het SAS 3-project, dat de ontwikkeling van het nieuwe ATM-systeem tot doel had, is opgeschort omdat “de risico’s van het project wat betreft toepassingsgebied en planning te groot waren voor skeyes”. Volgens België “lopen er momenteel besprekingen tussen skeyes en de Belgische defensie om te bepalen hoe de modernisering van het in 2028 in gebruik te nemen systeem het best verder wordt gezet”. België legt in het ontwerp van een definitief prestatieplan echter geen opties voor met het oog op vervanging of wijziging van het SAS 3-project.

(43) De Commissie merkt verder op dat in het ontwerp van een definitief prestatieplan de kosten van maatregel 2 voor 2023 en 2024 zijn gewijzigd. Deze kosten werden in het licht van de meest recente status van de geplande investeringen voor het ATM-systeem naar beneden bijgesteld.

(44) Op basis van de analyse van de door België voorgestelde bijgewerkte informatie en argumenten handhaaft de Commissie voor maatregel 2 de conclusies die zij in Uitvoeringsbesluit (EU) 2023/1336 heeft uiteengezet. Het is duidelijk dat de opname van alle kosten met betrekking tot het toekomstige nieuwe ATM-systeem, hetzij op basis van het SAS 3-project, hetzij op basis van een door skeyes te kiezen alternatieve technische oplossing, voorbarig zou zijn, aangezien de desbetreffende beslissing tot investering nog niet is genomen en de investering niet vóór het einde van RP4 is gepland. Daarenboven herhaalt de Commissie haar opmerking dat alleen afschrijvingskosten en kapitaalkosten die rechtstreeks voortvloeien uit investeringen voor de modernisering of vervanging van een ATM-systeem, in aanmerking mogen worden genomen om afwijkingen van Uniewijde prestatiedoelstellingen inzake kostenefficiëntie te rechtvaardigen.

(45) Wat de extra kosten betreft die noodzakelijk en evenredig worden geacht voor het bereiken van de capaciteitsprestatiedoelstellingen, moet voor maatregel 2 dus rekening worden gehouden met de afschrijvingskosten en de kapitaalkosten voor de tussentijdse modernisering van het ATM-systeem van skeyes, zoals gespecificeerd in Uitvoeringsbesluit (EU) 2023/1336.

Conclusie over de capaciteitsgerelateerde maatregelen waarop België en Luxemburg zich beroepen om de vastgestelde afwijkingen van de Uniewijde kostenefficiëntietendensen te rechtvaardigen

(46) Met betrekking tot het criterium van punt 1.4, d), i), van bijlage IV bij Uitvoeringsverordening (EU) 2019/317 concludeert de Commissie op basis van de bevindingen in de overwegingen 31 tot en met 45 dat de in het ontwerp van een definitief prestatieplan voorgestelde kosten van de maatregelen 1 en 2 gedeeltelijk noodzakelijk en evenredig zijn voor het bereiken van de prestatiedoelstellingen inzake capaciteit, terwijl de voorgestelde kosten van de maatregelen 3 tot en met 7 volledig noodzakelijk en evenredig zijn om die doelstellingen te bereiken.

(47) Gezien de analyse van het PBO wordt in de onderstaande tabel de berekende monetaire impact opgegeven van de capaciteitsgerelateerde maatregelen op de tendens van de bepaalde eenheidskosten voor de Belgisch-Luxemburgse heffingszone met betrekking tot het desbetreffende jaar, namelijk 2024:

Capaciteitsgerelateerde maatregelen zoals voorgesteld in het ontwerp van een definitief prestatieplan	Monetaire impact op de tendens van de bepaalde eenheidskosten voor de Belgisch-Luxemburgse heffingszone, uitgedrukt in EUR 2017, rekening houdend met de kosten die de Commissie noodzakelijk en evenredig acht voor het bereiken van capaciteitsdoelstellingen ([1])
Maatregel 1	8,2 miljoen EUR ([2])
Maatregel 2	0,3 miljoen EUR ([3])
Maatregel 3	4,3 miljoen EUR
Maatregel 4	0,3 miljoen EUR
Maatregel 5	4,7 miljoen EUR
Maatregel 6	1,4 miljoen EUR
Maatregel 7	0,3 miljoen EUR
Totaal	**19,5 miljoen EUR**

([1]) Berekeningen op basis van de geactualiseerde inflatie-index die in het ontwerp van een definitief prestatieplan wordt gebruikt.
([2]) Herzien bedrag dat overeenkomt met het aandeel van de kosten van maatregel 1 dat door de Commissie noodzakelijk en evenredig is bevonden voor het bereiken van de lokale capaciteitsprestatiedoelstellingen, in overeenstemming met de overwegingen 47 en 48.
([3]) Bedrag dat overeenkomt met het aandeel van de kosten van maatregel 2 dat door de Commissie noodzakelijk en evenredig is bevonden voor het bereiken van de lokale capaciteitsprestatiedoelstellingen, in overeenstemming met overweging 54. Dit bedrag is niet gewijzigd sinds de door België en Luxemburg te nemen corrigerende maatregelen in Uitvoeringsbesluit (EU) 2023/1336 zijn vastgesteld.

(48) De capaciteitsgerelateerde maatregelen die in de tabel in overweging 52 zijn vermeld, vertegenwoordigden een totale overschrijding van 19,5 miljoen EUR uitgedrukt in EUR 2017 ten opzichte van de kostenbasis van 2024. Bijgevolg moet de vastgestelde afwijking ten belope van 19,4 miljoen EUR in EUR 2017 van de Uniewijde langetermijntendens van de bepaalde eenheidskosten, zoals uiteengezet in overweging 32, worden geacht volledig te zijn gerechtvaardigd door de aanvullende bepaalde kosten voor de capaciteitsgerelateerde maatregelen die in het ontwerp van een definitief prestatieplan zijn voorgesteld.

(49) De Commissie concludeert dan ook dat is voldaan aan het criterium van punt 1.4, d), i), van bijlage IV bij Uitvoeringsverordening (EU) 2019/317.

Conclusie over de beoordeling van de corrigerende maatregelen om de herziene prestatiedoelstellingen inzake kostenefficiëntie in overeenstemming te brengen met de Uniewijde prestatiedoelstellingen inzake kostenefficiëntie

(50) Op basis van de in de overwegingen 6 tot en met 49 uiteengezette bevindingen concludeert de Commissie dat de in het ontwerp van een definitief prestatieplan uiteengezette corrigerende maatregelen leiden tot een verlaging van de bepaalde kosten voor de Belgisch-Luxemburgse heffingszone. Dit leidt tot de herziene prestatiedoelstellingen inzake kostenefficiëntie, die als verenigbaar moeten worden beschouwd met de Uniewijde prestatiedoelstellingen voor RP3.

Beoordeling van de herziene prestatiedoelstellingen inzake kostenefficiëntie voor terminalluchtvaartnavigatiediensten

(51) In Uitvoeringsbesluit (EU) 2023/1336 heeft de Commissie haar bezorgdheid geuit over de doelstellingen inzake terminalkostenefficiëntie die België in het herziene ontwerpprestatieplan heeft voorgesteld, en was zij van mening dat België die doelstellingen verder moest rechtvaardigen of naar beneden moest bijstellen.

(52) De Commissie merkt op dat het ontwerp van een definitief prestatieplan verbeterde prestatiedoelstellingen inzake terminalkostenefficiëntie voor België bevat voor de kalenderjaren 2023 en 2024, met inbegrip van een verlaging van de bepaalde kosten van 1,8 miljoen EUR uitgedrukt in EUR 2017 voor 2023 en 1,4 miljoen EUR uitgedrukt in EUR 2017 voor 2024. Niettemin blijft de tendens van de bepaalde terminaleenheidskosten in België, namelijk +3,1 % in de loop van RP3, hoger dan de tendens van de bepaalde en-route-eenheidskosten (– 0,9 % in de loop van RP3) en hoger dan de werkelijke tendens van de bepaalde terminaleenheidskosten van +0,5 % die in de loop van RP2 is waargenomen. Daarenboven zijn de bepaalde terminaleenheidskosten naar schatting nog steeds 52,8 % hoger dan de mediane bepaalde terminaleenheidskosten van de desbetreffende vergelijkingsgroep van luchthavens. De Commissie merkt ook op dat België in het ontwerp van een definitief prestatieplan geen nadere motivering heeft gegeven met betrekking tot het niveau van zijn prestatiedoelstellingen inzake terminalkostenefficiëntie.

(53) In het licht van de bevindingen in overweging 52 concludeert de Commissie dat de herziene prestatiedoelstellingen inzake terminalkostenefficiëntie van België nog steeds aanleiding geven tot bezorgdheid. De Commissie herhaalt daarom haar standpunt, zoals uiteengezet in Uitvoeringsbesluit (EU) 2023/1336, dat België deze doelstellingen naar beneden moet bijstellen of naar behoren moet motiveren. België moet aan deze opmerking tegemoetkomen in het kader van de vaststelling van zijn definitieve prestatieplan overeenkomstig artikel 16, punt a), van Uitvoeringsverordening (EU) 2019/317.

Beoordeling van de in artikel 11 van Uitvoeringsverordening (EU) 2019/317 bedoelde stimuleringsregelingen

(54) In Uitvoeringsbesluit (EU) 2023/1336 heeft de Commissie geconcludeerd dat België zijn stimuleringsregelingen voor het bereiken van de en-route- en terminalcapaciteitsdoelstellingen zodanig moet herzien dat het maximale financiële nadeel als gevolg van die stimuleringsregelingen tastbare gevolgen heeft voor de aan risico's onderhevige inkomsten. De Commissie merkt op dat België in het ontwerp van een definitief prestatieplan evenwel niets aan zijn stimuleringsregelingen heeft gewijzigd.

(55) Bijgevolg concludeert de Commissie dat de door België in het ontwerp van een definitief prestatieplan uiteengezette stimuleringsregelingen voor en-route- en terminalcapaciteit nog steeds aanleiding geven tot bezorgdheid. De Commissie herhaalt daarom haar standpunt dat België in het kader van de vaststelling van zijn definitieve prestatieplan overeenkomstig artikel 16, punt a), van Uitvoeringsverordening (EU) 2019/317 zijn stimuleringsregelingen voor het bereiken van de en-route- en terminalcapaciteitsdoelstellingen moet herzien zodat het maximale financiële nadeel als gevolg van die stimuleringsregelingen wordt vastgesteld op een niveau dat tastbare gevolgen heeft voor de aan risico's onderhevige inkomsten, zoals uitdrukkelijk vereist op grond van artikel 11, lid 3, punt a), van Uitvoeringsverordening (EU) 2019/317. Volgens de Commissie zou deze herziening moeten leiden tot een maximaal financieel nadeel van 1 % of meer van de jaarlijkse bepaalde kosten.

CONCLUSIE

(56) De corrigerende maatregelen die in het ontwerp van een definitief prestatieplan ten aanzien van de herziene prestatiedoelstellingen inzake kostenefficiëntie voor de Belgisch-Luxemburgse heffingszone zijn opgenomen, moeten worden geacht in overeenstemming te zijn met Uitvoeringsbesluit (EU) 2023/1336. Op basis van deze corrigerende maatregelen moeten de herziene prestatiedoelstellingen inzake kostenefficiëntie als verenigbaar worden beschouwd met de overeenkomstige Uniewijde prestatiedoelstellingen voor RP3.

(57) De Commissie merkt op dat België in zijn ontwerp van een definitief prestatieplan echter geen oplossingen heeft gezocht voor de volgende problemen die verband houden met de bevindingen die de Commissie tijdens het gedetailleerde onderzoek zoals bedoeld in overweging 1 heeft gedaan en die in Uitvoeringsbesluit (EU) 2023/1336 zijn uiteengezet:

a) onjuiste toepassing van de respectieve wettelijke bepalingen inzake verkeersrisicodeling, kostenrisicodeling en stimuleringsregelingen met betrekking tot MUAC;

b) onjuiste financieringsregelingen voor de kosten van door skeyes en MUAC verleende diensten in grensoverschrijdende gebieden;

c) onjuiste verdeling van de naderingskosten tussen en-route- en terminalluchtvaartnavigatiediensten met betrekking tot skeyes;

d) incorrect niveau van de maximale financiële nadelen in de stimuleringsregelingen van België ter ondersteuning van de verwezenlijking van de en-route- en terminalcapaciteitsdoelstellingen, zoals bedoeld in de overwegingen 54 en 55.

(58) De Commissie concludeert daarom dat België onverwijld moet tegemoetkomen aan de bevindingen in overweging 57. Deze conclusie doet geen afbreuk aan eventuele inbreukprocedures die de Commissie met betrekking tot deze bevindingen kan inleiden,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

De corrigerende maatregelen in het ontwerp van een definitief prestatieplan dat België overeenkomstig Verordening (EG) nr. 549/2004 op 7 november 2023 bij de Commissie heeft ingediend met betrekking tot zijn prestatiedoelstellingen inzake kostenefficiëntie voor de derde referentieperiode, zijn in overeenstemming met Uitvoeringsbesluit (EU) 2023/1336.

De prestatiedoelstellingen in het overeenkomstig Verordening (EG) nr. 549/2004 door België op 7 november 2023 ingediende ontwerp van een definitief prestatieplan, die in de bijlage bij dit besluit zijn opgenomen, zijn verenigbaar met de in Uitvoeringsbesluit (EU) 2021/891 van de Commissie ([5]) uiteengezette Uniewijde prestatiedoelstellingen voor de derde referentieperiode.

Artikel 2

Dit besluit is gericht tot het Koninkrijk België.

Gedaan te Brussel, 13 december 2023.

Voor de Commissie
Adina-Ioana VĂLEAN
Lid van de Commissie

([5]) Uitvoeringsbesluit (EU) 2021/891 van de Commissie van 2 juni 2021 tot vaststelling van herziene EU-wijde prestatiedoelstellingen voor het netwerk voor luchtverkeersbeheer voor de derde referentieperiode (2020-2024) en tot intrekking van Uitvoeringsbesluit (EU) 2019/903 (PB L 195 van 3.6.2021, blz. 3, ELI:http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2021/891/oj).

BIJLAGE

Prestatiedoelstellingen die zijn opgenomen in het overeenkomstig Verordening (EG) nr. 549/2004 door België ingediende ontwerp van een definitief prestatieplan en die verenigbaar zijn bevonden met de Uniewijde prestatiedoelstellingen voor de derde referentieperiode

PRESTATIEKERNGEBIED VEILIGHEID

Effectiviteit van het veiligheidsbeheer

België	**Doelstellingen met betrekking tot de effectiviteit van het veiligheidsbeheer**, uitgedrukt als niveau van uitvoering, variërend van EASA-niveau A tot en met D		
Betrokken verlener van luchtvaartnavigatiediensten	**Doelstelling inzake veiligheidsbeheer**	**2023**	**2024**
skeyes	Veiligheidsbeleid en -doelstellingen	C	**C**
	Beheer van veiligheidsrisico's	D	**D**
	Veiligheidsborging	C	**C**
	Bevordering van de veiligheid	C	**C**
	Veiligheidscultuur	C	**C**
MUAC	Veiligheidsbeleid en -doelstellingen	C	**C**
	Beheer van veiligheidsrisico's	D	**D**
	Veiligheidsborging	C	**C**
	Bevordering van de veiligheid	C	**C**
	Veiligheidscultuur	C	**C**

PRESTATIEKERNGEBIED MILIEU

Gemiddelde horizontale en-routevluchtefficiëntie van het werkelijke traject

België	**2023**	**2024**
Doelstellingen op het prestatiekerngebied milieu, uitgedrukt als de gemiddelde horizontale en-routevluchtefficiëntie van het werkelijke traject	**3,00 %**	**3,00 %**

PRESTATIEKERNGEBIED CAPACITEIT

Gemiddelde en-route-ATFM-vertraging in minuten per vlucht

België	**2023**	**2024**
Doelstellingen op het prestatiekerngebied capaciteit, uitgedrukt in minuten ATFM-vertraging per vlucht	**0,17**	**0,17**

PRESTATIEKERNGEBIED KOSTENEFFICIËNTIE

Bepaalde eenheidskost voor en-routeluchtvaartnavigatiediensten

En-routeheffingszone België-Luxemburg	Basiswaarde 2014	Basiswaarde 2019	2020-2021	2022	2023	2024
Doelstellingen inzake en-routekostenefficiëntie, uitgedrukt als bepaalde en-route-eenheidskosten (in reële termen in EUR 2017)	**81,78 EUR**	**83,26 EUR**	**189,52 EUR**	**104,47 EUR**	**90,34 EUR**	**80,26 EUR**